

Mezinárodní konference

MEZI STÁTNÍM PLÁNEM A BADATELSKOU SVOBODOU

Etnologie ve střední Evropě v letech 1945–1989

Praha, 17.–18. března 2016

mua MASARYKŮV ÚSTAV
A ARCHIV AV ČR, v.v.i.

ÚSTAV
PRO SOUDOBÉ
DĚJINY
Akademie věd
České republiky

Čtvrtek 17. března

9:00–9:30 Slavnostní zahájení

9:30–10:45 Blok I

Předsedající: František Bahenský

KAREL ALTMAN, Antonín Václavík (1891–1959) a jeho škola

LYDIA PETRÁŇOVÁ, Karel Chotek (1881–1967) a jeho škola

MAGDALÉNA PARÍKOVÁ, „Poslovia“ vedeckých a študentských medzinárodných výskumných kontaktov a spolupráce na Katedre etnológie a folkloristiky FF UK v Bratislave koncom 60. rokov 20. storočia. Medzinárodný zborník – Ethnologia Slavica et Slovaca a Seminarium Ethnologicum – Medzinárodné študentské semináre

10:30–10:45 Panelová diskuze

10:45–11:10 Přestávka na kávu

11:10–12:40 Blok II

Předsedající: Lydia Petráňová

ANNA DROŽDŽ, Polský a slovenský etnografický atlas – reliktý dávných dob nebo zdroj nových interpretačních možností?

JIRÍ WOITSCH, Etnografické atlasy a lexikony – společné rysy i nejhlubší rozdíly středoevropské etnografie 2. poloviny 20. století

ADÉLA JŮNOVÁ MACKOVÁ, Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV v letech 1953–1954

ALEŠ SMRČKA, Etnografický výzkum tradiční dopravy v českých a slovenských zemích v letech 1945–1989 a jeho význam pro současné badatele

12:20–12:40 Panelová diskuze

12:40–14:00 Oběd

14:00–15:20 Blok III

Předsedající: Adéla Jůnová Macková

ŽELJKO OSET, Labyrinths of Academic Survival in Slovenia (1945–1960): Case of Ethnology

MOJCA RAMŠAK, Lexicon of Slovene Ethnology: The Last Fundamental Collective Work in Slovene Ethnology

ALEXANDRA COTOFANA, Documentary Film, Ethnography and Witchcraft in Socialist Romania

KAISA KULASALU, Folklore for Whom?: The Purposes of Folklore Studies in Soviet Estonia

15:00–15:20 Panelová diskuze

15:20–15:40 Přestávka na kávu

15:40–17:10 Blok IV

Předsedající: Karel Altman

VĚRA FROLCOVÁ, Podíl etnografie na interdisciplinárním výzkumu socialistické vesnice a perspektivy současné historické etnologie

BLANKA SOUKUPOVÁ, Dělnická etnografie – mezi prorežimní rétorikou a badatelským výkonem

GABRIELA KILIÁNOVÁ, „Výskum ukrajinského etnika“ 1954–1968 v Národopisnom ústave SAV: Vedecký projekt verzus politická úloha

MARKÉTA KRÍŽOVÁ, Iberoamerikanistika a její pozice v rámci Ústavu pro etnografii a folkloristiku v 70. a 80. letech 20. století

16:50–17:10 Panelová diskuze

18:00 Společenský večer, Vila Lanna, V Sadech 1, Praha 6 Bubeneč

Pátek 18. března

9:30–10:35 Blok V

Předsedající: Jiří Hlaváček

ZDENĚK R. NEŠPOR, „Za největší provinění budiž považováno bránit jinému v jeho názoru.“ Sekce integrální antropologie Československé sociologické společnosti

JURAJ PODOBA, Z 19. do 20. storočia a späť. „Etnografia súčasnosti“

NIKOLA BALAŠ, Dovezená tradice: Výzva, nebo hrozba?

10:20–10:35 Panelová diskuze

10:35–11:00 Přestávka na kávu

11:00–12:50 Blok VI

Předsedající: Marie Bahenská

JIRÍ HLAVÁČEK, „Když dva dělají totéž, není to totéž“ aneb Orální historie ve výzkumu dějin etnografie a folkloristiky v českých zemích po roce 1948

HANA HLŮŠKOVÁ, Andrej Melicherčík – osobnost v době, doba v osobnosti

ZUZANA BEŇUŠKOVÁ, Osobnosti slovenskej etnológie v audiovizuálnych záznamoch

MARGITA JÁGEROVÁ, Etnológia na periférii – Ján Olejník

JANA POSPÍŠILOVÁ, Jeden specifický príklad z Brna. Čtenářské edice folkloru Evy Kiliánové

ANDREA ZOBAČOVÁ, Dagmar Klímová a její osobní fond

12:20–12:50 Panelová diskuze

12:50–14:00 Oběd

14:00–15:50 Blok VII

Předsedající: Jiří Woitsch

FRANTIŠEK BAHENSKÝ, Se sovětským národopisem na věčné časy! Fikce, či realita?

DOUBRAVKA OLŠÁKOVÁ, Od plánů k realitě aneb Vývoj československé etnologie podle státních plánů (1945–1989)

PETR JANEČEK, Dědictví pozitivistické tradice nebo inspirace zpoza železné opony? Česká prozaická folkloristika pohledem zvenčí

MARTIN SOUKUP, Opožděný obor

ALEXANDRA NAVRÁTILOVÁ, Paradox vědeckého projektování v etnologii

15:30–15:50 Panelová diskuze

15:50–16:10 Přestávka na kávu

16:10–17:10 Blok VIII

Předsedající: Doubravka Olšáková

KATARÍNA OČKOVÁ, Vznik a budovanie celoslovenského múzea v prírode a podiel Juraja Langra na budovaní múzeí v prírode na Slovensku

LUKÁŠ F. PELUNĚK, Neuskutečněné plány založení Bartošova národopisného musea v přírodě

HELENA ŠENFELDOVÁ, Práce etnologů v Ústředí lidové umělecké tvorby – aplikovaný výzkum

HANA DVOŘÁKOVÁ, Neznámý pokus o „zasítování“ – kontakty českých a německých badatelů v letech 1963–1969

16:50–17:10 Panelová diskuze